

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (історія)»

Першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 014.03 Середня освіта (історія)

галузі знань 01 Освіта

Кваліфікація: бакалавр освіти, вчитель історії, вчитель правознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ

Голова вченої ради

(протокол № 7 від «31» серпня 2016 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 31 серпня 2016 р.

Ректор

Постоловський Р.М./

Рівне 2016 р

Освітньо-професійна програма бакалавра за спеціальністю 014.03 «Середня освіта (історія)» розроблена до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти проектною групою Рівненського державного гуманітарного університету у складі:

голова проектної групи – Слесаренко Андрій В'ячеславович, к. і. н., доцент;

члени проектної групи –

Озимчук Олег Борисович, к. і. н., доцент.

Синяк Степан Леонідович, к. і. н.

Освітньо-професійна програма обговорена та схвалена на засіданні вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету.

Протокол № 7 від «31» серпня 2016 р.

Голова вченої ради

проф. Постолювський Р.М.

Введено в дію наказом ректора Рівненського державного гуманітарного університету від «31» серпня 2016 р. № 144-01-01 як тимчасовий документ до введення Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти за спеціальністю 014.03 «Середня освіта (історія)».

Ця програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Рівненського державного гуманітарного університету.

**1. Профіль програми бакалавра
зі спеціальності 014.03 «Середня освіта (історія)»**

1 – Загальна інформація

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (історія)
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра. Одиничний. 240 кредитів ЄКТС/ 4 роки
Акредитуюча організація	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна освіта
Мова(и) викладання	Українська мова
Основні поняття та їх визначення	В програмі використано основні поняття та їх визначення відповідно Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р., «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», затверджених наказом МОН України від 01.06.2016 р. № 600

2 – Мета освітньої програми

	Забезпечити навчання студентів за спеціальністю 014.03 «Середня освіта (історія)» з акцентом на критичному мисленні та практичних навиках, розвитком компетентностей, необхідних для педагогічної та наукової діяльності. Підготувати студентів із особливим інтересом до сфери професійних знань із подальшим навчанням на наступних рівнях вищої освіти.
--	--

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Об'єктом вивчення є історія, теорія історії, методологія наукових досліджень, право. ▪ Цілі навчання – застосування набутих компетентностей у педагогічній сфері та науковій діяльності. ▪ Теоретичний зміст предметної області включає базовий мінімум в галузі гуманітарних та соціально-економічних дисциплін; фундаментальні уявлення із загальних і спеціальних історичних дисциплін, досягнень класичної і новітньої історичної науки; основи законодавства і правового регулювання, сутність і специфіку різних форм державного правління і
---	--

	<p>форм державного устрою тощо.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Методи, методики, технології, інструменти, якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосовування на практиці, включають засоби педагогічної діяльності та інструментарій науково-дослідної роботи.
Орієнтація освітньої програми	Професійно-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі історії. Ключові слова: історія, історія України, всесвітня історія, правознавство.
Особливості та відмінності	Освітня програма розроблена з врахуванням досвіду підготовки спеціалістів істориків в провідних зарубіжних університетах та підготовки наукових кадрів з відповідних спеціальностей у системі інститутів НАН України та національних дослідницьких університетів.
4 – Працевлаштування випускників освітньої програми та продовження освіти	
Професійні права	викладач історії та правознавства загальноосвітньої школи, професійно-технологічного училища, технікуму, ліцею, коледжу, гімназії, працівник музею, архіву, екскурсовод, співробітник навчально-методичного підрозділу ВУЗу, освітніх, культурологічних закладів, організатор гуманітарних підрозділів як самостійних структурних одиниць чи як складових елементів певних організацій, установ, систем.
Продовження освіти (академічні права)	Продовження навчання для здобуття вищої освіти другого рівня – освітнього ступеня «магістр»
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, індивідуальні заняття, консультації, підготовка курсових та дипломних робіт.
Оцінювання	Усні та письмові екзамени, заліки, захист звіту з практики, захист курсових робіт, захист дипломної роботи, атестація.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Ґрунтовна підготовка для викладацької, науково-практичної, організаційно-управлінської, аналітичної діяльності в галузі гуманітарних наук.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1) здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 2) навички використання інформаційних,

	<p>комунікаційних та педагогічних технологій;</p> <p>3) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>4) здатність працювати в педагогічному колективі;</p> <p>5) оцінювання і прогнозування історичних, політичних, економічних, соціальних подій та явищ;</p> <p>6) володіння державною та, як найменш, однією з іноземних мов на рівні професійного і побутового спілкування;</p> <p>7) засвоєння нових знань, володіння сучасними інформаційними технологіями.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>1) здатність використовувати теорію та методику вивчення історії та правознавства у практичній роботі вчителя;</p> <p>2) здатність самостійно вести дослідження з вивчення минулого окремого регіону, населеного пункту, України, зарубіжних держав, розробляти програми конкретних досліджень;</p> <p>3) здатність володіти навичками роботи в архіві, базовими навичками музейної справи, орієнтуватися в різноманітті історичних шкіл та особливостях їхньої історіографічної продукції;</p> <p>4) уміння знаходити, збирати і первинно узагальнювати фактичний матеріал, роблячи обґрунтовані висновки;</p> <p>5) уміння працювати із навчально-методичним забезпеченням навчального процесу в школі;</p> <p>6) перекладати оригінальну спеціальну літературу, редагувати наукові тексти, вільно користуватися однією з іноземних мов у своїй професійній діяльності.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>Знання (Зн)</p>	<p>1) основи теорії історичного розвитку та методології історії;</p> <p>2) закономірності розвитку історичних процесів та конкретний фактичний матеріал з історії рідного краю, України, країн світу;</p> <p>3) основи джерелознавства, археології, етнології, архівознавства, музеєзнавства та спеціальних історичних дисциплін;</p> <p>4) історичний шлях розвитку світової та вітчизняної політико-правової думки;</p> <p>5) основи методики викладання історії та правознавства в загальноосвітніх навчальних</p>

	<p>зкладах;</p> <p>6) методи наукових досліджень;</p> <p>7) сучасні засоби комунікацій та інформації.</p>
Уміння (Вм)	<p>1) використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності;</p> <p>2) володіти навиками бібліографічного аналізу, способами і прийомами роботи з різними базами даних, архівними, бібліотечними та музейними фондами;</p> <p>3) комплектувати, обробляти та класифікувати історичні джерела, архівні документи, археологічні та етнологічні матеріали;</p> <p>4) користуватися ЕОМ для виявлення й обробки джерельних даних;</p> <p>5) розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення світової та вітчизняної політико-правової думки, пояснювати феномен держави, влади, політики, права;</p> <p>6) вести краєзнавчу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток;</p> <p>7) використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних і правознавчих дисциплін в середніх навчальних закладах.</p>
Комунікація (Ком)	<p>1) уміння ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях;</p> <p>2) уміння представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань.</p>
Автономія і відповідальність (АіВ)	<p>1) здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні освітні комплексні проекти;</p> <p>2) здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань;</p> <p>3) здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	<p>Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками відповідної спеціальності, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, і працюють за основним місцем роботи, становить понад 50 % відсоток визначеної навчальним планом кількості годин.</p>

Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Використання сучасного програмного забезпечення у вибраній спеціальності.
Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Рівненського державного гуманітарного університету та авторських розробок професорсько-викладацького складу.
9 – Основні компоненти освітньої програми	
Перелік освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт)	Матрицю відповідності програмних компетентностей навчальним дисциплінам та структуру навчальної програми наведено в Додатках
10 – Академічна мобільність (регламентується Постановою КМУ № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 року)	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та вищими навчальними закладами й науковими установами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та зарубіжними навчальними закладами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

**1. Розподіл змісту освітньої програми
за групами компонент та циклами підготовки**

№ п/п	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (кредитів / %)		
		Нормативні компоненти освітньо- професійної програми	Вибіркові компоненти освітньо- професійної програми	Всього за весь термін навчання
1.	Цикл загальної підготовки	49,5 / 13	12 / 2	61,5 / 15
2.	Цикл професійної підготовки	190,5 / 57	49/22	239,5 / 79
3.	Практична підготовка	22 / 6	-/-	22 / 6
Всього за весь термін навчання		262 / 76	18 / 24	323/ 100

2. Перелік компонент освітньої програми

Код дисципліни	Семестр	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	К-сть кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Цикл загальної підготовки (49,5 кредитів)				
Обов'язкові навчальні дисципліни (37,5 кредитів)				
301	5	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	Екзамен
302	4	Філософія	3	Екзамен
303	6	Історія української культури	3	Екзамен
304	1	Вступ до спеціальності (історія)	3	Залік
305	4	Основи наукових досліджень	3	Залік
306	3	Спеціальні історичні дисципліни	3	Залік
307	2	Історичне краєзнавство	3	Залік
308	3	Основи музеєзнавства і архівознавства	4	Екзамен
309	1	Археологія	3	Екзамен
310	2	Джерелознавство та історіографія історії України	5	Залік
311	4	Джерелознавство та історіографія всесвітньої історії	4,5	Залік
Навчальні дисципліни за вибором (12 кредитів)				
V31	8	Екологія	3	Залік
V32	8	Вікова фізіологія і валеологія	3	Залік
V33	4	БЖД з ООП	3	Залік
V34	5	Інформаційно-комунікативні технології	3	Залік

2. Цикл професійної підготовки (190,5 кредити)				
Обов'язкові навчальні дисципліни (119,5 кредити)				
ОП1	3	Психологія	7,5	Екзамен
ОП2	5	Педагогіка	9	Екзамен
ОП3	1,3,5,7;2,4,6,8	Історія України	30	Залік, Екзамен
ОП4	1,2	Історія Стародавнього світу	9	Екзамен
ОП5	3,4	Історія середніх віків	9	Залік, Екзамен
ОП6	1,3;2,4,5	Історія слов'янських народів	19	Залік, Екзамен
ОП7	5;6	Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки	9	Залік, Екзамен
ОП8	7,8	Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	8	Екзамен
ОП9	7,8	Історія країн Азії, Африки і Латинської Америки	7	Залік, Екзамен
ОП10	3	Загальна та українська етнологія	4	Екзамен
ОП11	7	Теорія та методика навчання історії	8	Екзамен
Навчальні дисципліни за вибором (49 кредити)				
ВП1	6	Методика застосування комп'ютерних технологій в шкільному курсі історії	3	Залік
ВП2	1	Теорія держави і права	3	Екзамен
ВП3	1	Історія держави і права зарубіжних країн	3	Залік
ВП4	2	Історія держави і права України	3	Екзамен
ВП5	3	Історія політичних і правових вчень	3	Залік
ВП6	4	Конституційне та адміністративне право України	3	Екзамен
ВП7	5	Цивільне та сімейне право	3	Залік
ВП8	6	Кримінальне право та процес	3	Залік
ВП9	7	Теорія та методика навчання правознавства	3	Екзамен
ВП10	2	Економіка/Релігієзнавство/Етика та естетика	3	Залік
ВП11	2	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	Екзамен
ВП12	8	Соціологія / Політологія	3	Залік
ВП13	5,6,7,8	Спецкурси	10	Залік Екзамен
3. Практична підготовка (22 кредити)				
ПП 01		Навчальні та виробничі практики	18	
	4,6,7	Курсова робота	3	Залік
		Підготовка до атестації	1	

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	ЗК05	ЗК06	ЗК07	СК01	СК02	СК03	СК04	СК05	СК06
301	•	•	•								•	•	
302	•		•		•			•	•		•		
303	•						•	•			•		
304	•	•	•		•			•	•	•	•		
305	•	•	•					•	•	•	•	•	
306	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
307	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
308	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
309	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
3010	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
3011	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
В31	•				•		•						
В32	•				•		•						
В33	•							•					
В34	•				•		•	•					
ОП1	•	•	•	•				•				•	
ОП2	•			•				•				•	
ОП3	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ОП4	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ОП5	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ОП6	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ОП7	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ОП8	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ОП9	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ОП10	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ОП11	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	
ВП1	•	•	•		•		•	•	•	•	•		
ВП2	•			•			•	•	•	•	•	•	
ВП3	•	•	•					•			•	•	
ВП4	•	•	•					•			•	•	
ВП5	•	•	•					•			•	•	
ВП6	•	•	•					•			•	•	
ВП7	•	•	•					•			•	•	
ВП8	•	•	•					•			•	•	
ВП9	•	•	•					•			•	•	
ВП10	•	•	•										
ВП11	•	•	•					•			•	•	
ВП12	•					•							•
ВП13	•	•	•					•			•	•	
ПП1	•	•	•					•			•	•	

• – компетентність, яка набувається;

НЗ_i – навчальні дисципліни циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності;

ВЗ_i – навчальні дисципліни за вибором циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності;

НП_i – нормативні навчальні дисципліни циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ВП_i – навчальні дисципліни за вибором з циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ПП_i – практична підготовка;

ЗК_i – номер компетентності в списку загальних компетентностей профілю програми;

СК_i – номер компетентності в списку спеціальних компетентностей профілю програми.

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	Зн 01	Зн 02	Зн 03	Зн 04	Зн 05	Зн 06	Зн 07	Зн 08	Вм 01	Вм 02	Вм 03	Вм 04	Вм 05	Вм 06	Вм 07	Ком 01	Ком 02	АіВ 01	АіВ 02	АіВ 03
301							•		•							•		•		
302						•											•		•	
303							•		•							•				
304	•		•			•			•	•	•						•			•
305	•		•			•			•	•	•						•		•	•
306	•		•			•			•	•	•						•			•
307		•			•				•	•	•			•					•	•
308	•		•			•			•	•	•			•			•		•	•
309	•		•			•			•	•	•			•			•		•	•
310	•		•			•			•	•	•			•			•		•	•
3011	•		•			•			•	•	•						•		•	•
В31															•	•			•	
В32															•	•			•	
В33															•	•			•	•
В34						•	•		•			•						•		•
ОП1						•			•						•	•		•		
ОП2							•		•						•	•		•		
ОП3	•	•			•				•	•	•						•		•	•
ОП4	•	•			•				•	•							•		•	•
ОП5	•	•			•				•	•							•		•	•
ОП6	•	•			•				•	•							•		•	•
ОП7	•	•			•				•	•							•		•	•
ОП8	•	•			•				•	•							•		•	•
ОП9	•	•			•				•	•							•		•	•
ОП10		•			•				•	•							•		•	•
ОП11						•			•	•	•					•		•		
ВП1						•	•		•			•				•		•		
ВП2						•	•		•			•					•		•	•
ВП3				•	•				•				•				•		•	•
ВП4				•	•				•				•				•		•	•
ВП5				•	•				•				•				•		•	•
ВП6				•	•				•				•				•		•	•
ВП7				•	•				•				•				•		•	•
ВП8				•	•				•				•				•		•	•
ВП9				•	•				•				•				•		•	•
ВП10				•	•				•				•				•		•	•
ВП11						•			•							•		•		
ВП12							•		•							•		•		
ВП13						•			•								•	•	•	•
ПП1	•	•				•			•	•	•				•		•	•	•	•

• – програмний результат, який забезпечується;

НЗ_і – навчальні дисципліни циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності;

ВЗ_і – навчальні дисципліни за вибором циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності;

НП_і – нормативні навчальні дисципліни циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ВП_і – навчальні дисципліни за вибором з циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ПП_і – практична підготовка;

Зн_і – порядковий номер категорії «знання» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

Вм_і – порядковий номер категорії «уміння» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

Ком_і – порядковий номер категорії «комунікація» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

АіВ_і – порядковий номер категорії «автономність і відповідальність» у списку програмних результатів навчання у профілю програми.

II. Атестація

Атестація студента здійснюється екзаменаційною комісією після завершення навчання на освітньому рівні з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої програми. На атестацію студентів виноситься система програмних результатів навчання, що визначена в освітній програмі підготовки фахівця. Форми атестації: комплексний державний екзамен з суспільних комунікацій та кваліфікаційна (дипломна) робота бакалавра.

Державний екзамен проводиться як комплексна перевірка знань та умінь (компетентностей) студентів в обсязі навчальних програм. Програма державної атестації містить у собі базові питання програм навчальних дисциплін, складається з нормативної і варіативної складових і затверджується радою факультету.

Програма і форма проведення державного іспиту (усна, письмова, тестова, комбінована тощо), єдині вимоги до оцінювання знань, умінь та навичок (компетентностей) випускників, критерії оцінювання визначаються випусковою кафедрою і доводяться до відома студентів не пізніше ніж за семестр до початку атестації.

Дипломна робота передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (моделювання та дослідження процесів і об'єктів) актуальних питань, проблем у відповідній галузі знань. Перелік тем дипломних робіт із спеціальності визначаються випусковою кафедрою на початку навчального року. Тематика дипломних робіт повинна бути безпосередньо пов'язана з узагальненим об'єктом діяльності фахівця відповідного освітнього рівня. Перелік тем затверджується наказом ректора до початку переддипломної практики. Студенти мають право запропонувати на розгляд власну тему дипломної роботи.

Завдання на дипломну роботу має відобразити усі виробничі функції та типові задачі діяльності фахівця і своєчасно має бути доведене до студента (до початку переддипломної практики).

Керівниками дипломних робіт можуть бути професори, доценти, старші викладачі випускової кафедри, а також провідні фахівці виробничої сфери відповідної галузі.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до положення про екзаменаційну комісію, затвердженого вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету.

III. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Рівненському державному гуманітарному університеті функціонує система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

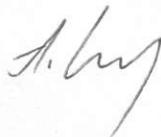
7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) може за поданням Рівненським державним гуманітарним університетом оцінюватися Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Гарант освітньої програми,
керівник проектної групи

доцент Слесаренко А.В.